

Dokument ze zasedání

B8-1129/2016

19.10.2016

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o jaderném zabezpečení a nešíření jaderných zbraní
(2016/2936(RSP))

Sabine Lösing, Javier Couso Permuy, Takis Hadjigeorgiou, Marie-Christine Vergiat, Paloma López Bermejo, Marina Albiol Guzmán, Neoklis Sylikiotis, Stelios Kouloglou, Kostadinka Kuneva, Tania González Peñas, Xabier Benito Ziluaga, Estefanía Torres Martínez, Miguel Urbán Crespo, Lola Sánchez Caldentey
za skupinu GUE/NGL

Usnesení Evropského parlamentu o jaderném zabezpečení a nešíření jaderných zbraní (2016/2936(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na své usnesení ze dne 17. ledna 2013 o doporučeních hodnotící konference stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní ohledně vytvoření zóny bez zbraní hromadného ničení na Blízkém východě¹,
- s ohledem na své usnesení ze dne 10. března 2010 o Smlouvě o nešíření jaderných zbraní²,
- s ohledem na závěry Rady k deváté hodnotící konferenci stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (8079/15),
- s ohledem na summit o jaderné bezpečnosti, který se konal ve Washingtonu, D. C., ve dnech 31. března a 1. dubna 2016,
- s ohledem na rezoluci Valného shromáždění OSN ze dne 13. prosince 2011 o vytvoření zóny bez jaderných zbraní v oblasti Blízkého východu (A/RES/66/61),
- s ohledem na rozhodnutí Rady 2012/422/SZBP ze dne 23. července 2012 na podporu procesu vedoucího k vytvoření zóny bez jaderných zbraní a všech dalších zbraní hromadného ničení na Blízkém východě³,
- s ohledem na rozhodnutí Valného shromáždění OSN A/RES/70/33, kterým se zřizuje otevřená pracovní skupina pro pokračování v mnohostranném jaderném odzbrojování v Ženevě roku 2016, a na zprávu této otevřené pracovní skupiny Valnému shromáždění OSN přijatou dne 19. srpna 2016 (A/71/371),
- s ohledem na Smlouvu o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBT), komplexní zárukové dohody a dodatkové protokoly Mezinárodní agentury pro atomovou energii (MAAE), Úmluvu o fyzické ochraně jaderných materiálů, Mezinárodní úmluvu o potlačování činů jaderného terorismu, Haagský kodex chování proti šíření balistických raket, Smlouvu o omezení strategických zbraní (START I), Smlouvu o omezení strategických útočných zbraní (SORT) a prodloužení dohody START roku 2010 (nová dohoda START),
- s ohledem na závěrečný dokument hodnotící konference stran NPT, která se konala roku 2010, zejména na akční plán s 64 konkrétními následnými opatřeními,
- s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že držení a používání jaderných zbraní bohužel stále hraje klíčovou

¹ Úř. věst. C 440, 30.12.2015, s. 97.

² Úř. věst. C 349E, 22.12.2010, s. 77.

³ Úř. věst. L 196, 24.7.2012, s. 67.

roli ve vojenské politice států, které jaderné zbraně vlastní, ať již jsou jako jejich držitelé uznány, nebo nikoli; vzhledem k tomu, že držení a šíření zbraní hromadného ničení, jako jsou jaderné, chemické a biologické zbraně, patří k nejzávažnějším hrozbám pro mezinárodní mír a bezpečnost;

- B. vzhledem k tomu, že mnohostranný proces odzbrojování byl na léta přerušen a nebyl dostatek politické vůle jej oživit; vzhledem k tomu, že k naprosto prioritním cílům v oblasti bezpečnosti patří znemožnit teroristům nebo některým státům získat či použít jaderné zbraně, snížit světové jaderné zásoby, zastavit modernizaci v této oblasti a usilovat o svět bez jaderných zbraní;
- C. vzhledem k tomu, že závěry a akční plán hodnotící konference stran Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT), která se konala v roce 2010, byly klíčovými ujednáními k nastolení procesu skutečného jaderného odzbrojování; vzhledem k tomu, že výrazně chyběl pokrok i politická vůle, pokud jde o plnění konkrétních prováděcích cílů NPT, jako je 64 konkrétních opatření ve schváleném akčním plánu z roku 2010;
- D. vzhledem k tomu, že je třeba dále posílit všechny tři pilíře NPT, tedy nešíření, odzbrojení a právo na spolupráci v oblasti civilního využívání jaderné energie;
- E. vzhledem k tomu, že EU se zavázala, že bude předcházet programům šíření zbraní hromadného ničení, které jsou zdrojem celosvětového znepokojení, bude od nich odrazovat, zastavovat je a pokud možno je odstraňovat; vzhledem k tomu, že je nezbytné, aby se EU usilovněji bránila tokům a financování šíření zbraní hromadného ničení, aby udělovala sankce za jejich šíření a vytvořila opatření, která by zabránila nehmotným přenosům znalostí a vědomostí, a aby přitom využívala vícestranných smluv a mechanismů kontroly, vnitrostátně a mezinárodně koordinovaných kontrol vývozu a programů spolupráce v oblasti snižování hrozeb;
- F. vzhledem k tomu, že roku 2016 uplynulo 20 let od okamžiku, kdy byla dne 24. září 1996 otevřena k podpisu Smlouva o všeobecném zákazu jaderných zkoušek; vzhledem k tomu, že tato smlouva nevstoupila v platnost, protože ji některé strany, jež nejsou smluvními stranami NPT, a některé smluvní strany NPT nepodepsaly nebo neratifikovaly;
- G. vzhledem k tomu, že čtyři z devíti států, které vlastní jaderné zbraně, nejsou smluvními stranami NPT a Korejská lidově demokratická republika (KLDŘ) stáhla své členství; vzhledem k tomu, že Rada Evropské unie a Rada bezpečnosti OSN odsoudily prohlášení KLDŘ, že dne 6. ledna 2016 provedla „úspěšnou zkoušku vodíkové bomby“; vzhledem k tomu, že KLDŘ dne 9. září 2016 provedla svou pátou jadernou zkoušku, čímž jednoznačně porušuje své mezinárodní závazky v rámci rezolucí Rady bezpečnosti OSN;
- H. vzhledem k tomu, že EU se zúčastnila mezinárodních vyjednávání a mediačního procesu mezi skupinou E3/EU+3 a Íránem, jejichž cílem bylo nalézt diplomatické a mírové řešení v souvislosti s íránským jaderným programem; vzhledem k tomu, že EU má významnou úlohu jako strana společného komplexního akčního plánu dohodnutého s Íránem při dohledu nad prováděním této dohody;
- I. vzhledem k tomu, že v rámci sdílení jaderných struktur NATO nebo dvoustranných

ujednání je v pěti členských státech NATO, které nevlastní jaderné zbraně (Belgie, Německo, Itálie, Nizozemsko a Turecko), stále rozmístěno asi 150 až 200 substrategických jaderných zbraní, a to bez demokratické debaty a diskuse v těchto zemích, natož potvrzení o přítomnosti nebo nepřítomnosti zbraní hromadného ničení na jejich území;

- J. vzhledem k tomu, že strategická koncepce NATO z roku 2010 a přezkum postoje k obraně a zastrašování z roku 2012 zavazují NATO k cíli vytvoření podmínek pro svět bez jaderných zbraní;
 - K. vzhledem k tomu, že Rusko a Spojené státy pokračují v provádění nové smlouvy START, jejíž platnost skončí roku 2021, pokud ji obě strany neprodlouží;
 - L. vzhledem k tomu, že je třeba úzké koordinace a spolupráce mezi EU a jejími sousedy, zejména mezi Spojenými státy a Ruskem, aby se znovu započalo se snižováním počtu jaderných hlavic a s režimem nešíření jaderných zbraní a aby se v tomto směru pokračovalo;
1. vyjadřuje vážné znepokojení z hrozby obnovení závodů v jaderném zbrojení; zdůrazňuje proto, že posilování Smlouvy o nešíření jaderných zbraní (NPT) coby základního kamene celosvětového režimu nešíření jaderných zbraní a odzbrojování má zásadní význam a je nezbytně zapotřebí pro opětovné potvrzení platnosti této velké dohody, jež stojí v centru NPT; naléhavě vyzývá, aby proto bylo vyvinuto veškeré úsilí s cílem provést NPT ve všech jejích aspektech a posílit dohody, smlouvy a agentury, jež tvoří stávající režim nešíření jaderných zbraní, zejména Smlouvu o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBT) a dohody MAAE o komplexních zárukách; prohlašuje, že aby bylo mezinárodní úsilí účinné, musí být vynakládáno v rámci správně vytvořené vize o dosažení světa bez jaderných zbraní co nejdříve;
 2. připomíná EU a členským státům, že jaderné odzbrojení a nešíření jaderných zbraní jsou zásadně provázány a vzájemně se posilují; zastává názor, že v zájmu pokračování a posílení NPT je nezbytný časový plán s programem kroků jaderného odzbrojení a lhůtami; naléhavě vyzývá státy, které vlastní jaderné zbraně, aby splnily svůj závazek podle článku 6 NPT „vést v duchu dobré vůle jednání o účinných opatřeních k zastavení závodů v jaderném zbrojení v blízké budoucnosti a k jadernému odzbrojení“; zdůrazňuje, že státy, které jsou držiteli jaderných zbraní, tento závazek v dostatečné míře nedodržují, přestože je nezbytný pro další význam celého systému nešíření jaderných zbraní;
 3. vyzývá EU a její členské státy, aby učinily jaderné odzbrojení prioritou své zahraniční a bezpečnostní politiky a aby překonaly patovou situaci v jednáních o jaderném odzbrojení na dvoustranné i celosvětové úrovni;
 4. vítá začleňování doložek o nešíření šíření zbraní hromadného ničení do dohod EU se třetími zeměmi a akčních plánů od roku 2003; poukazuje na to, že takováto opatření musí být uplatňována všemi partnerskými státy EU bez výjimky a musí být začleněna do všech dohod EU, včetně smíšených dohod;
 5. vítá rostoucí povědomí veřejnosti a politiků; podporuje kampaň hnutí „Starostové za mír“ v zájmu jaderného odzbrojení a světa bez jaderných zbraní do roku 2020 a

iniciativu „Global Zero“; zdůrazňuje odpovědnost parlamentů a poslanců, pokud jde o podporu nešíření jaderných zbraní a odzbrojení, a vítá úsilí globální Parlamentní sítě za jaderné odzbrojení (PNND);

6. naléhavě vyzývá ty členské státy EU, které vlastní jaderné zbraně, aby okamžitě zastavily kvalitativní zlepšování, vývoj, výrobu a vytváření zásob jaderných hlavic a jejich nosičů; vyzývá tyto státy, aby přijaly nové iniciativy s cílem zahájit jednání mezi jadernými mocnostmi zaměřená na další výrazné snížení počtu jaderných zbraní a jejich konečné odstranění;
7. vyzývá k přísnému dodržování moratoria na jaderné zkoušky, dokud nevstoupí v platnost Smlouva o všeobecném zákazu jaderných zkoušek (CTBT), protože je stále ještě třeba ji ratifikovat; naléhavě vybízí zbývající státy vyjmenované v příloze II smlouvy CTBT, jejichž ratifikace je ještě zapotřebí, aby smlouva mohla vstoupit v platnost, aby ji urychleně podepsaly nebo ratifikovaly, neboť tato všeobecná a mezinárodně kontrolovatelná smlouva o zákazu zkoušek je tím nejúčinnějším způsobem zákazu zkušebních výbuchů jaderných zbraní a veškerých dalších jaderných výbuchů;
8. podporuje další úsilí o posílení mandátu agentury MAAE, včetně zevšeobecnění dodatkových protokolů zárukových dohod MAAE a dalších kroků vytvořených za účelem rozvoje opatření k budování důvěry; snaží se zajistit, že bude mít tato organizace k dispozici dostatek zdrojů, aby mohla plnit svůj zásadní mandát, kterým je zabezpečování jaderných činností;
9. vyjadřuje politování nad tím, že státy vlastníci jaderné zbraně, které jsou smluvními stranami NPT, modernizují své arzenály a otálejí se snižováním či odstraněním svých jaderných arzenálů a opouštěním vojenské doktríny jaderného odstrašování;
10. vyzývá všechny státy vlastníci jaderné zbraně, aby poskytly negativní bezpečnostní záruky a zdržely se jakéhokoli použití nebo hrozby použití jaderných zbraní;
11. důrazně podporuje kroky Ruska a Spojených států, které vedou k podstatnému snížení počtu jejich jaderných zbraní, jak bylo dohodnuto ve smlouvách START a SORT; v tomto ohledu vyjadřuje politování nad skutečností, že od vstupu nové smlouvy START v roce 2011 v platnost nedošlo k dalším jednáním o naléhavě potřebném snížení počtu rozmístěných i nerozmístěných jaderných hlavic, včetně – poprvé – substrategických jaderných zbraní; naléhavě tedy vyzývá k ratifikaci smlouvy CTBT a k pokračování nové smlouvy START;
12. odsuzuje nejnovější jaderné zkoušky, které provedla KLDR, včetně zkoušky vodíkové bomby, jako vážnou hrozbu pro mír a stabilitu na Korejském poloostrově a v severovýchodní Asii; podporuje však rámec šestistranných jednání, vyzývá k jejich obnovení v zájmu odstranění jaderných zbraní z Korejského poloostrova a poznamenává, že v tomto ohledu hraje významnou úlohu Čína, a rovněž podporuje nedávné iniciativy týkající se prvních dvoustranných jednání mezi oběma státy, které sdílejí Korejský poloostrov; potvrzuje svoji podporu a závazek, pokud jde o pro mírové a diplomatické řešení jaderné otázky v KLDR; vyzývá KLDR, aby obnovila konstruktivní spolupráci s mezinárodním společenstvím, a zejména se členy šestistranných jednání, v zájmu trvalého míru a bezpečnosti na Korejském poloostrově bez jaderných zbraní; zdůrazňuje, že jednáním o odstranění jaderných zbraní by výrazně

napomohlo, kdyby probíhala souběžně s rozhovory o nahrazení korejského příměří z roku 1953 trvalými mírovými dohodami, jak již KLDLR několikrát navrhla, ale její návrh byl zamítnut;

13. vítá rezoluce Valného shromáždění OSN z prosince roku 2011 a 2012 o vytvoření zóny bez jaderných zbraní v oblasti Blízkého východu a závěry Rady z července 2012, které podporují tento proces; zastává názor, že jednání o vytvoření zóny bez jaderných zbraní v oblasti Blízkého východu, Středomoří a severovýchodní Asie jsou zásadním krokem k vyřešení bezpečnostních obav zemí tohoto regionu; vyjadřuje politování nad odložením konference o vytvoření této zóny bez zbraní hromadného ničení, která byla naplánována v roce 2012; požaduje okamžité zahájení této konference;
14. vyzývá všechny země v tomto regionu, aby do té doby, než bude zóna bez jaderných zbraní vytvořena, nevyvíjely, nevyráběly, nezkoušely ani jinak nezískávaly jaderné zbraně a aby nepovolovaly umístění jaderných zbraní nebo jaderných výbušných zařízení na svém území ani na území, jež mají pod svou kontrolou;
15. vyzývá k vytvoření zóny bez zbraní hromadného ničení v Evropě; žádá zejména francouzské a britské vlády, aby se zbavily svých jaderných zbraní; naléhavě vyzývá vládu Spojených států, aby odstranila taktické jaderné zbraně z Evropy, a vládu Ruské federace, aby neumísťovala své jaderné zbraně v západní části svého území, případně aby je ze západní části svého území stáhla; vyzývá ke zrušení všech dohod o sdílení jaderných struktur mezi členskými státy EU a USA/NATO;
16. vítá dokončení práce otevřené pracovní skupiny v souladu s rezolucí Valného shromáždění OSN A/RES/70/33 a doporučení Valnému shromáždění OSN, obsažené v závěrečné zprávě otevřené pracovní skupiny (A/71/371) a přijaté s širokou podporou dne 19. srpna 2016, svolat v roce 2017 konferenci, která bude otevřena pro všechny státy, s cílem vyjednat právně závazný nástroj k zákazu jaderných zbraní, který povede k jejich úplnému odstranění; uznává, že to posílí cíle v oblasti nešíření jaderných zbraní a odzbrojení a povinnosti obsažené v NPT a napomůže to vytvářet podmínky pro globální bezpečnost a svět bez jaderných zbraní;
17. vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly doporučení otevřené pracovní skupiny a významně k nim přispívaly, zejména k cíli právně závazného nástroje k zákazu jaderných zbraní, a to v procesu vedeném zásadami transparentnosti, nezvratnosti a ověřitelnosti a s náležitým ohledem jak na bezpečnostní, tak na humanitární rozměr jaderných zbraní;
18. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal členskými státy, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Radě, Komisi, generálnímu tajemníkovi OSN, vysokému komisaři OSN pro otázky odzbrojení, předsedovi hodnotící konference stran NPT v roce 2015 a generálnímu řediteli MAAE.